

Indberetning nr. 15/2021

Coronasituationen

Der registreres fortsat mange smittede med COVID-19 på Færøerne, herunder mange børn i alderen 0-11 år. Den 2. december 2021 var der i alt 503 aktiv smittede, antallet af indlagte udgør 4 personer, og i alt 13 personer er registret døde med COVID-19. Man har endnu ikke påvist den nye Omikron-variant på Færøerne, men sundhedsmyndigheder forventer, at det kun er et spørgsmål om tid. Landsstyret har endnu ikke taget stilling til, om vaccination skal tilbydes de 5-11 årige. På nuværende tidspunkt har 92,2 pct. af befolkningen over 11 år modtaget første stik, 88,7 pct. anden stik og 13,7 pct. har modtaget tredje stik, som nu tilbydes alle, der er ældre end 18 år.

Forslaget fra Tjóðveldi om at afskaffe statens tilskud faldt ved anden behandling i Lagtinget

Som tidligere omtalt fremlagde Tjóðveldi den 7. september 2021 et lagtingslovforslag om at afskaffe statens tilskud til Færøerne. Forslaget blev efter første behandling sendt til videre behandling i Lagtingets finansudvalg, som fremlagde sin betænkning den 4. november 2021. Tjóðveldi og Framsókn støttede som de eneste partier lovforslaget, som faldt ved anden behandling i Lagtinget. Statens tilskud udgør 642 mio. kr. i 2021.

Viceleder for kriminalforsorgen på Færøerne mener, at det er nødvendigt med et nyt fængsel

Heðin Askham, viceleder for kriminalforsorgen på Færøerne, har med afsæt i afrapporteringen fra den færøsk-danske arbejdsgruppe om forbedring af de færøske varetægts- og afsoningsforhold, påpeget nødvendigheden af et nyt fængsel på Færøerne. Heðin Askham påpeger, at samtlige færøske repræsentanter i arbejdsgruppen var enige om, at den bedste løsning vil være en helt nyt fængsel. Det nuværende arresthus, Mjörkadalur, er oprindeligt bygget som en kaserne og er ikke velegnet til afsonings- og arresthus. Udfordringen er blandt andet den nuværende placering, hvor der mangler offentlig transport, ligesom det kan være vanskeligt at komme til og fra Mjörkadal, når det er dårligt vejr, fordi stedet ligger afsides oppe i fjeldet. Dernæst er Mjörkadalur kun et arresthus og lever ikke op til behovet for både et åbent og lukket fængsel, som ifølge Heðin Askham er en nødvendighed, hvis man skal få gode udslusningsresultater. Heðin Askham udtrykte stor tilfredshed med de færøske politikeres opbakning til ønsket om et nyt fængsel, der vurderes at koste ca. 233 mio. kr. Rapporten vedr. de færøske varetægts- og afsoningsforhold kan læses [her](#).

Landsstyremænd for udenrigsanliggender Jenis av Rana (Miðflokkurin) har besøgt Rusland

Jenis av Rana har været i Rusland, hvor han blandt andet mødtes med fællesudvalget mellem Færøerne og den euroasiatiske økonomiske koalition, EABS, samt den russisk viceminister for udenrigsanliggender Vladimir Titov og repræsentanter fra hhv. Armenien, Russian International Affairs Council og Kasakhstan. Landstyremændene oplyser, at arbejdet i fællesudvalget har stor betydning for Færøernes interesser i EABS, især fordi Rusland er en af Færøernes største eksportmarkeder.

Nationalbanken om færøsk økonomi: Højkonjunktoren har fået fart igen

Danmarks Nationalbank påpeger i sin årlige [analyse](#) af færøsk økonomi for 2021 blandt andet, at:

- Der er udbredt mangel på arbejdskraft i stort set alle erhverv. Den globale vaccineudrulning har forbedret eksportudsigterne, og det understøtter den fortsatte højkonjunktur.

- Husholdninger og virksomheder er velpolstrede og rustet mod stød i økonomien. Stigninger i boligpriser og pres på arbejdsmarkedet giver dog grobund for opbygning af risici.
- Langsigtet planlægning af finanspolitikken vil øge økonomiens robusthed.

Nationalbanken anbefaler endvidere i analysen, at:

- Udvide skattebasen, fx med en boligskat. Flere politikere, herunder landstyremand for finans-anliggender Jørgen Niclasen (Fólkaflokkurin), har udtalt, at partiet tager skarpt afstand fra boligskat både på primær og sekundær bolig. Landsstyremanden påpeger, at ejendomsskat er uretfærdig og forhindrer folk i at etablere sig, ligesom han påpeger, at hvis man har et ekstra hus, så bliver det sandsynligvis udlejet og indtægter af udlejning over 100.000 kr. bliver beskattet.
- Fremtidige investeringer i velfærd og infrastruktur bør tage hensyn til bevarelse af en tilstrækkelig stødpude i de offentlige finanser. Eksempelvis de aktuelle overvejelser om at opføre en tunnel til Suðuroy, som giver et skønsomt træk på den offentlige gæld på ca. 27 pct. af BNP. Landstyremand for finansanliggender Jørgen Niclasen er enig med Nationalbanken i, at et evt. projekt skal være godt gennemtænkt, inden man påbegynder arbejdet. Det er en stor del af det offentlige anlægsbudget, som skal anvendes, hvis investeringen skal sættes i gang. Inden landskassen binder sig, må det være fuldstændig klart, hvad renten bliver, og hvordan projektet skal finansieres. Landsstyremanden påpeger, at ud fra de tal han har set, så mener han, at det kan lade sig gøre.

Nationalbanken påpeger ligeledes i analysen, at det er uhensigtsmæssigt, at der ydes tilskud til renteudgifter af bolig. Direktøren for landsbanken, Malan Johansen, har for kort tid siden påpeget, at tiden er inde til at tage rentefradraget væk. Hun mener, at det kan være med til at dæmpe prisstigningerne på boliger. Landstyremanden for finansanliggender afviser dog, at der er planer om at formindske fradraget fra de nuværende 35 pct.

Færre færinger lever under fattigdomsgrænsen

Indkomsttal for 2019 fra Færøernes Statistik viser, at antallet af færinger, som lever under fattigdomsgrænsen, er faldet markant i 2019 i forhold til årene inden. I 2018 levede 9,9 pct. af befolkningen under fattigdomsgrænsen, og i 2017 var tallet på 10,4 pct. Dette tal er i 2019 faldet til 7,7 pct. Det er særlig personer fra 67 år og ældre, som lever under fattigdomsgrænsen. Samtidig viser gini-koefficienten for 2019, at Færøerne er blevet et mere lige samfund, når der ses på indkomstfordeling. I 2019 var tallet på 22, mens det i 2015 lå på 23,5.

Mulig hvidvaskning i BankNordik

Efter at internationale medier i uge 46 bragte historien om, hvordan den forhenværende præsident i Congo, Joseph Kabila, har overført penge fra statskassen til sig selv, bragte KVF (den færøske radio og tv-station) et indslag, hvoraf det fremgik, at nogle af disse penge i perioden 2013-2017 er blevet overført til konti i BankNordik på Færøerne. BankNordik har ikke ønsket at forholde sig til påstanden om mulig hvidvaskning, men oplyser dog, at banken i 2020 har sendt 170 anmeldelser til SØIK vedrørende mistænkelige transaktioner.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen